

Z VĚDECKÉHO ŽIVOTA: ZPRÁVA Z MEZINÁRODNÍ VĚDECKÉ KONFERENCE *AKTUÁLNÍ OTÁZKY ZAJIŠŤOVÁNÍ OSOB A VĚCÍ V TRESTNÍM ŘÍZENÍ**

Dne 21. března 2024 se na půdě Právnické fakulty Univerzity Karlovy (PF UK) konala již tradiční „březnová“ konference organizovaná katedrou trestního práva tentokrát na téma aktuální otázky zajišťování osob a věcí v trestním řízení. Konference se zúčastnila celá řada významných představitelů právní nauky i odborníků z praxe, kteří po celý den aktivně debatovali o souvisejících trestněprávních otázkách. Předmětem diskuze byla mnohá sporná, avšak vysoce aktuální témata. Vzhledem k širokému zastoupení odborníků nejen z oblasti trestního práva, nechyběly ani ústavněprávní, správněprávní, občanskoprávní či kriminologické pohledy na problematiku zajištění osob a věcí a související aspekty.

Obsahově se pak jednalo o příspěvky týkající se témat známých a stále nosných, např. otázky vazby a institutů jejího nahrazení, zajištění účasti osob v trestním řízení, problematiku náhrady škody způsobené státem v trestním řízení, jakož i témat představujících dlouhodobé výzvy pro trestní právo – zajišťování virtuálních měn, data freezing nebo problematiku zajišťování digitálních stop. Nechyběla ani podnětná zahraniční komparace, neboť se konference zúčastnili též kolegové ze Slovenské republiky.

Úvodního slova se při zahájení konference ujal vedoucí katedry trestního práva PF UK prof. JUDr. Bc. Tomáš Gřivna, Ph.D., následně promluvil děkan PF UK prof. JUDr. Radim Boháč, Ph.D., a JUDr. Marek Nespala, advokát a člen prezidia Unie obhájců ČR, z. s.

Celá konference byla pořadatelem rozčleněna na čtyři bloky, které obsahovaly příspěvky související s tematikou zajišťování osob a věcí v trestním řízení. V prvním bloku vystoupili **prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D.**, s příspěvkem na téma *zajištění věcí v judikatuře Ústavního soudu*, v rámci kterého se nejprve věnoval postavení Ústavního soudu a jeho činnosti, načež navázal na téma zajištění věcí. Zdůraznil základní zásady trestního řízení a dále se věnoval jejich aplikaci ve vztahu k dílčím institutům souvisejícím s diskutovanou problematikou. Následoval příspěvek autorské dvojice **prof. JUDr. Jozefa Čentěše, Ph.D.**, a **JUDr. Michala Rampáška**, kteří se věnovali *problematice elektronických důkazů v trestním řízení*, analýze slovenské právní úpravy a zhodnocení dopadů unijní legislativy. Problematice zajištění virtuálních měn se věnoval **doc. JUDr. Ján Šanta, Ph.D., LL.M., MBA**. V úvodu svého příspěvku poukázal na aktuálnost tématu a představil stávající právní úpravu. Zároveň však poukázal na dosavadní aplikační problémy a svůj příspěvek protkal úvahami *de lege ferenda*.

* Tato zpráva byla zpracována v rámci projektu studentského vědeckého výzkumu „Trestní řád de lege lata i de lege ferenda v ústavněprávních souvislostech“ realizovaného v roce 2023 na Právnické fakultě Univerzity Karlovy, SVV 260620/2023.

Následoval příspěvek **doc. JUDr. Vladimíra Pelce, Ph.D.**, na téma *podmínky zajištění náhradní hodnoty*. Posledním vystupujícím v rámci prvního dopoledního bloku byl **prof. Ing. Vladimír Smejkal, CSc., LL.M., DrSc.**, který přítomné seznámil s problematikou *zajišťování digitálních stop a jejich věrohodnosti*. Prof. Smejkal ve svém příspěvku zdůraznil zejména možnost manipulace s elektronickými informacemi a vyslovil požadavek, aby všichni, kdo se při své činnosti setkávají s těmito druhy informací, jednali vždy více než obezřetně.

Druhý blok zahájil **JUDr. Jiří Mulák, Ph.D.**, s příspěvkem na téma *vliv judikatury ESLP a ÚS ČR na právní úpravu a aplikační praxi vazebního práva*. Následoval příspěvek **doc. JUDr. Andreje Beleše, Ph.D.**, který navázal na problematiku vazebního práva s příspěvkem s názvem „*Aktuálna rozhodovacia činnosť slovenského a českého ústavného súdu vo väzobných veciach*“. Spoluautorská dvojice **doc. JUDr. Mgr. Jana Tlapák Navrátilová, Ph.D.**, a **doc. JUDr. Ingrid Galovcová, Ph.D.**, pojednaly ve svém příspěvku stran *některých aspektů nahrazení vazby*. Jako další vystoupil **JUDr. Rastislav Remeta** s referátem „*Primeranosť väzby vo vyšetrovaní*“. Předposledním vystupujícím v daném bloku byl **JUDr. Bc. Jiří Říha, Ph.D.**, s příspěvkem na téma *možnosti zajištění svědka*. Jako poslední uzavřel druhý dopolední blok **doc. JUDr. Lukáš Bohuslav, Ph.D.**, s referátem „*Kritické poznámky k některým aspektům náhrady škody způsobené státem v trestním řízení*“.

Odpolední blok zahájil **prof. JUDr. Bc. Tomáš Gřivna, Ph.D.**, s příspěvkem ohledně *zajištění věcí a majetku osob, proti nimž se nevede trestní řízení*. Prof. Gřivna se zabýval analýzou ochrany práv třetích osob, do jejichž práv je v trestním řízení často zasahováno, představil aktuální nedostatky právní úpravy a následně svůj příspěvek obohatil možnými návrhy *de lege ferenda*. Jako další vystoupil s příspěvkem **Mgr. Daniel Obořák**, který se věnoval problematice *data freezing a navazujícím zajišťovacím institutům*. Následně vystoupil s referátem **JUDr. Jiří Jarolím**, který v rámci svého příspěvku na téma *lidskoprávní deficity unijní spolupráce při zajištění a konfiskaci* propojil rovinu ústavního, trestního i unijního práva. Problematiku zajištění peněžních prostředků na bankovních účtech v trestním řízení představila **JUDr. Alena Tibitzanzlová, Ph.D.**, s příspěvkem označeným „*K nešvaru současné praxe při zajišťování peněžních prostředků na účtu v trestním řízení*“. Svůj příspěvek opřela o aktuální judikaturu soudů a v této souvislosti poukázala na stávající aplikační problémy. Specifika *zajišťování majetku osob požívajících imunitu* představil ve svém příspěvku **Mgr. Mikuláš Halas**. Třetí blok uzavřela **JUDr. Marta Fleková** s tématem *použití zajišťovacích institutů v řízení o daňových trestných činech*. JUDr. Fleková v rámci svého příspěvku analyzovala aktuální judikaturu Ústavního soudu a zdůraznila podmínky aplikace dílčích zajišťovacích institutů.

Čtvrtý blok odstartoval **JUDr. Dalibor Šelleng, Ph.D.**, s referátem na téma *problémy zajištění nepřičetných osob, proti kterým je vedeno trestní řízení*. Pozornost byla věnována zejména praktickému pojetí zajišťovacích institutů, přičemž JUDr. Šelleng v průběhu svého příspěvku zdůraznil též nezbytnost znaleckého zkoumání, a to zejména při zjišťování přičetnosti osob v trestním řízení. Následoval příspěvek s názvem „*Dočasné předání osoby na podkladě evropského zatýkacího rozkazu*“, který prezentoval **JUDr. Jan Mifek**. Konference se těšila též mezioborové spolupráci, **JUDr. Ing. Martin**

Adamec, LL.M., Ph.D. (člen katedry správního práva PF UK) představil otázku *zajištění účasti svědků v řízení před soudem a možné důsledky jejich pasivity*. Následná diskuze byla věnována též správnímu pojetí této problematiky. Část konference věnovanou referátům vystupujících uzavřel **Mgr. Martin Slovák**, který pojednal na téma *doktríny zesílených důvodů vazby*.

V závěru samotné konference prof. Gřivna poděkoval všem za účast, zdůraznil potřebu vědeckého bádání a krátce pojednal o aktuální činnosti katedry, přičemž poukázal zejména na aktuálně probíhající **diskusní setkání nad trestním právem**, která se konají pravidelně ve čtvrtek v podvečer, a to **18. 4., 16. 5. a 30. 5.** vždy od **17:00 hodin**. Prof. Gřivna následně poděkoval celému organizačnímu týmu a sponzorům, bez nichž by tradiční „březnovou“ konferenci nebylo možné uskutečnit.

Letošní „březnová“ konference přinesla dozajista mnoho nových poznatků, které budou dále předmětem odborné diskuze. Dovolujeme si proto i my tímto poděkovat všem, kteří se na konferenci podíleli, a to ať už se svým aktivním (či písemným) příspěvkem, jakož i všem členům organizačního týmu. Závěrem snad už jen požadavek do budoucna, necht' je další tradiční „březnová“ konference stále plná nadějných vystupujících se zalíbením ve vědeckém bádání. Nezbývá tedy než se těšit na budoucí podnětná setkání.

Mgr. Markéta Kajfoszová
Právnická fakulta Univerzity Karlovy
marketa.kajfoszova@prf.cuni.cz

Mgr. Kateřina Kolářová
Právnická fakulta Univerzity Karlovy
katerina.kolarova@prf.cuni.cz

DOI: 10.14712/23366478.2024.154